SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 111/05-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. septembra 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť P. Š., bytom B., zastúpeného advokátkou JUDr. M. D., I., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 201/92 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 201/92 p o r u š i l základné právo P. Š., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 201/92 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prieťahov.

3. P. Š. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk (slovom jednostotisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. P. Š. p r i z n á v a náhradu trov jeho právneho zastúpenia v sume 5 304 Sk (slovom päťtisíctristoštyri slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť advokátke JUDr. M. D., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I .

1 . Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 15. júna 2005 č. k. I. ÚS 111/05-11 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť P. Š., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. M. D., I., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 201/92.

2. Z prijatej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa *„návrhom zo dňa 03. 09. 1992 podaným na Obvodnom súde Bratislava II (teraz Okresný súd Bratislava II... domáhal... vzájomného vysporiadania záväzkov zo spoločného podnikania voči odporcovi... zaplatenia sumy 179.873,55 Kčs s príslušenstvom“*. Okresný súd uznesením z 1. júna 1994 nariadil znalecké dokazovanie *„vo veci správnosti daňového priznania za rok 1991 a 1992“*. Znalec do dňa podania sťažnosti nevypracoval znalecký posudok. Podľa tvrdenia sťažovateľa okresný súd bol *„za viac ako 12 rokov trvania sporu nečinný, pričom... počas tohto obdobia došlo... k strate obsahu súdneho spisu...“*.

Sťažovateľ *„v snahe zjednodušiť a predovšetkým urýchliť priebeh právnej veci... podaním z 20. 4. 1995 navrhol zmenu petitu... znížil nárokovanú sumu o podiel zo zisku, aby nemuselo byť vykonané znalecké dokazovanie“*. Žiadal *„len o vrátenie sumy, ktorú... na základe zmluvy zo dňa 16. 11. 1991 do združenia vložil. Aj napriek zmene petitu návrhu okresný súd v predmetnom súdnom konaní... absolútne nekonal a ostal nečinný“*. Vo veci nebolo do dňa podania jeho sťažnosti ústavnému súdu na súde prvého stupňa ešte rozhodnuté.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie označeného základného práva, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov a priznal mu finančné zadosťučinenie *„vo výške 200 000 Sk“* a náhradu trov právneho zastúpenia.

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho poverenou predsedníčkou, vyjadrením č. Spr. 2107/05 z 20. júla 2005 a sťažovateľ prostredníctvom stanoviska svojej právnej zástupkyne k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 15. augusta 2005.

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou týchto základných práv – inak ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 100/03).

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho čiastočne rekonštruovaného súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 201/92, najmä po 15. februári 1993, pretože ústavný súd chráni ústavnosť spôsobom, ktorý upravuje ústava a zákon o ústavnom súde, pričom tento zákon nadobudol účinnosť 15. februára 1993 a neobsahuje ustanovenie o spätnej účinnosti, preto ústavný súd nemá oprávnenie konať a rozhodovať o porušení práv fyzických a právnických osôb, ku ktorému došlo pred uvedeným dátumom (napr. I. ÚS 81/03, I. ÚS 7/05).

1. Sťažovateľ 3. septembra 1992 podal okresnému súdu návrh na začatie konania (bližšie pozri bod 2 I. časti odôvodnenia).

2. Okresný súd uznesením č. k. 9 C 201/92-14 z 1. júna 1994 nariadil vo veci sťažovateľa zastúpeného právnou zástupkyňou M. Ď. proti odporcovi J. D., B., (ďalej aj „odporca“) o zaplatenie 179 873,55 Sk znalecké dokazovanie znalcom Ing. D. S. z B. (ďalej aj „znalec“) na *„určenie správnosti daňového priznania a výkazníctva zo roky 1991 a 1992 vzhľadom na nezhody medzi účastníkmi a tvrdenie odporcu na pojednávaní dňa 16. 2. 1993 (č. l. 13) ...“* . Na vypracovanie znaleckého posudku bola znalcovi stanovená 50-dňová lehota. Uznesenie bolo doručené účastníkom 21., resp. 23. júna 1994 a znalcovi 4. júla 1994.

3. Účastníci zložili 7., resp. 11. júla 1994 zálohu (preddavok) na znalecké dokazovanie.

4. Okresný súd 14. decembra 1994 urgoval znalca na predloženie znaleckého posudku. Urgencia bola poštou vrátená späť okresnému súdu 30. januára 1995 ako nedoručená (adresát oznámenú zásielku neprevzal v odbernej lehote). Opakované urgencie znalcovi boli poštou vrátené späť ako nedoručené 22. marca 1995 a 8. mája 1995.

5. Sťažovateľ listom z 20. apríla 1995 oznámil okresnému súdu, že sa mu dosiaľ nepodarilo *„nakontaktovať na súdneho znalca ... osobne som bol na adrese znalca, kde ho nikto nepozná. Zaslaná pošta na jeho adresu sa mi vrátila s vyznačením pošty adresát neznámy“*. Z uvedeného dôvodu za účelom *„zjednodušenia konania“* navrhol sťažovateľ

zmenu petitu svojho návrhu a žiadal prisúdiť sumu 127 000 Sk, ktorú odporcovi *„preukázateľne poskytol na základe zmluvy ...“*.

6. Znalec 18. mája 1995 okresnému súdu oznámil, že písomne vyzval účastníkov *„o poskytnutie súčinnosti“* (predloženie podkladových materiálov). Ani na opakovanú výzvu z 20. februára 1995 (ku ktorej bola pripojená pôvodná výzva z 29. júla 1994), ktorú sťažovateľ prevzal 5. marca 1995, sťažovateľ nereagoval. Znalec oznámil okresnému súdu, že *„vzhľadom na skutočnosti, že pán P. Š. do dnešného dňa nepreukázal potrebnú súčinnosť“,* nemôže *„splniť uznesenie súdu ...“* (na preukázanie svojich tvrdení predložil znalec kópie podacích lístkov a doručenku).

7. Listy okresného súdu oznamujúce znalcovi na adrese B. zmenu petitu návrhu boli poštou vrátené späť 25. septembra 1995 a 27. novembra 1995 ako zásielky neprevzaté adresátom v odbernej lehote.

8. Okresný súd 2. augusta 1995, 2. októbra 1995, 3. januára 1996, 5. augusta 1996, 30. septembra 1996, 15. apríla 1997 (na pôvodnej adrese), 30. októbra 1997, 4. marca 1998, 10. mája 1999 (na adrese B.) urgoval znalca, aby vypracoval znalecký posudok. Listové zásielky boli poštou vrátené späť ako nedoručené.

9. Okresný súd 16. novembra 2000 požiadal Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) o oznámenie, či Ing. D. S. je ešte zapísaný v zozname znalcov.

10. Krajský súd listom z 20. novembra 2000 oznámil, že menovaný nie je súdnym znalcom a nie je vedený v zozname znalcov krajského súdu a ani v zozname znalcov ostatných krajských súdov.

11. Okresný súd 4. januára 2002 vyzval sťažovateľa, aby mu predložil rovnopis návrhu a všetky ostatné podania, ktoré adresoval v priebehu konania súdu, kópie zápisníc, jemu adresované rozhodnutia súdu, mená a adresy svedkov, ktorí boli vypočutí. Uvedené bolo žiadané z dôvodu, že *„spis bol z väčšej časti stratený“*. Sťažovateľ mal súčasne súdu oznámiť, či trvá na podanom návrhu. Listová zásielka bola 14. januára 2002 poštou vrátená ako nedoručená.

12. Okresný súd 22. januára 2002 požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru B. o prešetrenie, či sa sťažovateľ zdržiava na ním uvedenej adrese. Obvodné oddelenie Policajného zboru 26. februára 2002 oznámilo, že na uvedenej adrese bývali *„dve osoby pod menom Š. P., avšak sú z uvedenej adresy odsťahovaní ... na adresu B.“*.

13. Požiadavka uvedená pod bodom 11 bola doručená sťažovateľovi 14. júna 2002.

14. Okresný súd 19. júla 2002 žiadal sťažovateľa o podanie informácie, či trvá na podanom návrhu.

15. Okresný súd 3. decembra 2003 predvolal sťažovateľa na informatívny výsluch stanovený na 5. február 2003, resp. 9. apríl 2003. Obe predvolania boli poštou vrátené späť ako *„v odbernej lehote nevyžiadané“*.

16. Okresný súd 11. júna 2003 požiadal Slovenskú komoru daňových poradcov o oznámenie identifikačných údajov a adresy Ing. D. S. (odpoveď doručená okresnému súdu 26. júna 2003).

17. Okresný súd predvolal Ing. D. S. na informatívny pohovor najprv na 16. júl 2003, potom na 19. január 2004, resp. na 26. apríl 2004 (predvolania boli poštou vrátené späť ako *„v odbernej lehote neyžiadané“*).

18. Okresný súd 13. mája 2004 požiadal Centrálnu evidenciu pobytu obyvateľov (CEPO), Mestskú evidenciu pobytu obyvateľov (MEPO), Sociálnu poisťovňu v B. a Ústrednú evidenciu väzňov Slovenskej republiky o podanie informácie o Ing. D. S. (Z odpovedi vyplýva, že oznámená adresa menovaného bola nezmenená, B.).

19. Okresný súd 16. septembra 2004 predvolal Ing. D. S. na informatívny výsluch na 4. október 2004. Zásielka bola vrátená 11. októbra 2004 poštou ako neprevzatá. Obvodné oddelenie Policajného zboru B. bolo 14. septembra 2004 požiadané o doručenie predvolania menovanému, čo bolo realizované 4. októbra 2004. Ing. D. S. sa však na informatívny výsluch nedostavil.

20. Okresný súd 15. februára 2005 predvolal pod hrozbou poriadkovej pokuty Ing. D. S. na informatívny výsluch na 30. marec 2005. Predvolanie bolo poštou vrátené späť 14. marca 2005, lebo adresát zásielku neprevzal v odbernej lehote.

III.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov (...).

2. Poverená predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k opodstatnenosti sťažnosti z 20. júla 2005 uviedla: *„... Po oboznámení sa s obsahom sťažnosti sťažovateľa ako i s obsahom náhradného obalu, resp. listín, ktoré má súd v súčasnosti k dispozícii som zistila, že dňa 1. 6. 1994 bolo uznesením nariadené vo veci znalecké dokazovanie, na základe ktorého bol spis doručený znalcovi Ing. D. S. Od uvedeného termínu až doposiaľ znalec spis tunajšiemu súdu nevrátil. V súčasnosti nie je známy ani pobyt uvedeného znalca. Možno dôvodne predpokladať, že zavinením znalca došlo k strate spisu. Ďalší postup vo veci závisí od rozhodnutia zákonného sudcu. Zo spisového materiálu ďalej vyplýva, že súd doposiaľ podnikol kroky smerujúce k rekonštrukcii spisu v tom smere, že sťažovateľa opätovne vyzýval, aby súdu doručil všetky písomnosti týkajúce sa predmetného konania, na ktoré výzvy však sťažovateľ nereagoval...“.*

Právna zástupkyňa v stanovisku k predmetnému vyjadreniu uviedla: *„...1. Na základe výzvy súdu zo dňa 13. júla 2002 za účelom rekonštrukcie súdneho spisu doručil súdu pôvodný návrh na začatie konania zo dňa 3. 09. 1992, zmenu návrhu, resp. zmenu*

petitu zo dňa 20. 04. 1995 a kópie nasledujúcich dokladov: zmluvu s odporcom J. D. zo dňa 16. 11. 1991, na základe ktorej sťažovateľ vložil do spoločného podnikania 120 000 Sk, potvrdenie o vloženej sume vo výške 120 000 Sk zo dňa 14. 02. 1992, potvrdenie o nákupe materiálu za 7 000 Sk a odstúpenie od predmetnej zmluvy vykonané odporcom J. D. zo dňa 17. 03. 1992. Na základe týchto dokumentov mohol súd konať a vytýčiť pojednávanie.

2. Sťažovateľ za účelom zjednodušenia konania urobil podaním zo dňa 20. 04. 1995 zmenu petitu a nepožadoval vyplatenie podielu na zisku zo spoločného podnikania s odporcom J. D. Navrhoval len vrátenie jeho vkladu do spoločného podnikania, ktorý preukázateľne vydokladoval. Napriek tomu súd od 14. 06. 2002 nekonal a ani nepožadoval doloženie stratených dokumentov za účelom rekonštrukcie súdneho spisu...".

3. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa naplní zásadne až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. I. ÚS 41/02).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 201/92, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako

navrhovateľ, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

3. 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že posudzovaná vec nie je právne zložitá. Faktická zložitosť veci vyplývajúca zo straty spisu a zisťovaní miesta pobytu (adresy) znalca mala síce podstatný vplyv na dĺžku konania, no bola spôsobená (vyvolaná) najmä okresným súdom, jeho neefektívnym postupom (procesnými úkonmi) vo vzťahu k činnosti ustanoveného znalca a oneskorenou adekvátnou reakciou na vzniknutú situáciu.

3. 2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria (správania sťažovateľa v preskúmavanej veci) ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ťarchu sťažovateľa pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom. Sťažovateľ sa o priebeh konania zaujímal (navrhol zmenu petitu návrhu za účelom zjednodušenia konania, informoval o problémoch spolupráce so znalcom, včas uhradil preddavok na znalecké dokazovanie). Nereagovanie sťažovateľa na jeho predvolanie okresným súdom na informatívny výsluch (procesné úkony s ním spojené trvali 5 mesiacov – pozri bod 15 II. časti odôvodnenia) bolo z hľadiska celkovej doterajšej doby konania spôsobenej stratou súdneho spisu zanedbateľným časovým úsekom.

3. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že činnosť okresného súdu od doručenia uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania znalcovi (4. júla 1994) nevykazovala znaky plynulého, najmä efektívneho konania. (Obdobie od podania návrhu 3. septembra 1999 do vydania uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania 1. júna 1994 nebolo možné vierohodne posúdiť pre nedostatok adekvátnych písomných informácií. Rekonštruovaný súdny spis začínal listom pod poradovým číslom 23 z 1. júna 1994. Sťažovateľ sa týmto obdobím, okrem predloženia fotokópie predvolania na pojednávanie stanovené na 10. december 1992, vo svojej sťažnosti bližšie nezaoberal a ani toto obdobie ako nečinnosť súdu výslovne nenamietal).

Vytýkané nedostatky postupu súdu v konaní (nedostatočná plynulosť a neefektívnosť) spočívali v tom, že okresný súd po problematickej komunikácii so znalcom už v roku 1995 (vrátenie nedoručených zásielok späť súdu) a podanej informácii sťažovateľom o obdobných problémoch so znalcom v priebehu roku 1995 sa začal zaoberať zisťovaním spôsobilosti znalca (jeho zapísaním v zozname súdnych znalcov) až dopytom na krajský súd 20. novembra 2000 a na Slovenskú komoru daňových poradcov 11. júna 2003, resp. zisťovaním miesta jeho pobytu (adresy) až 13. mája 2004. Okresný súd požiadal policajný orgán o pomoc pri doručení listovej zásielky znalcovi až 14. septembra 2004 (zásielka bola úspešne doručená 4. októbra 2004) a pod hrozbou poriadkovej pokuty okresný súd predvolal znalca na informatívny výsluch až 15. februára 2005 (k vyššie uvedeným konštatovaniam pozri body 4 až 20 II. časti odôvodnenia).

Neúspešné urgovanie znalca okresným súdom ohľadne predloženia znaleckého posudku v rokoch 1996 až 1999, oneskorené zisťovanie jeho spôsobilosti na vykonanie znaleckého dokazovania a zisťovanie jeho adresy, začatie rekonštrukcie *„strateného“* súdneho spisu výzvou sťažovateľovi až 4. januára 2002 a nevykonanie žiadneho procesného úkonu smerujúceho k rozhodnutiu v merite veci po roku 1995 (až do podania sťažnosti na ústavnom súde) kvalifikuje ústavný súd ako postup súdu nesmerujúci k odstráneniu stavu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza od podania svojho návrhu na okresnom súde, teda ako postup vykazujúci znaky zbytočných prieťahov v konaní.

Výslovnou nečinnosťou okresného súdu, napr. od 20. novembra 2000 (odpoveď krajského súdu) do 4. januára 2002 (výzva sťažovateľovi), v trvaní 13 mesiacov, od 19. júla 2002 (dopyt sťažovateľovi) do 3. decembra 2003 (predvolanie sťažovateľa), v trvaní vyše 14 mesiacov, sa ústavný súd z dôvodu relatívnej dôkaznej hodnoty predloženého čiastočne rekonštruovaného súdneho spisu sp. zn. 9 C 201/92 dôsledne (podrobne) nezaoberal. Postup okresného súdu ústavný súd hodnotil ako celok vzhľadom na stratu súdneho spisu a jej dôsledky na doterajšiu dĺžku konania (trvajúceho bez meritórneho rozhodnutia už vyše 13 rokov), ako aj na vplyv stavu právnej neistoty na osobné pomery sťažovateľa ako konanie so zbytočnými prieťahmi.

Z uvedených dôvodov (t. j. postupu okresného súdu v posudzovanej veci), ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov, pretože vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je žiadnou garanciou toho, že okresný súd nebude pokračovať v nečinnosti v napadnutom konaní.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie z dôvodu, že *„... Vzhľadom k celkovej dobe trvania zbytočných prieťahov viac ako dvanásť rokov som po celý čas žil v právnej neistote, nakoľko porušovateľ nebol počas týchto rokov schopný konanie právoplatne ukončiť. Nekonanie porušovateľa v konaní, ktorého predmetom je vzájomné vysporiadanie záväzkov zo spoločného podnikania s odporcom – mojím švagrom, zasiahlo aj do môjho súkromného života. Stres a právna neistota vplývali na vzťahy v mojej rodine, čo som niesol veľmi ťažko. Takisto sa veľmi zhoršila ekonomická situácia mojej päťčlennej rodiny, nakoľko príjem zo spoločného podnikania mal byť jediným zdrojom našej obživy. Peňažné prostriedky vo forme vkladu do spoločného podnikania som si požičal od mojej matky – dôchodkyne, pre ktorú to boli jej celoživotné úspory. Vzhľadom na skončenie spoločného podnikania, ktorý mal byť mojím jediným príjmom, a to napriek skutočnosti, že som sa podľa práva domáhal u porušovateľa svojho nároku, t. j. vrátenie môjho vkladu do spoločného podnikania, nebol som schopný matke peniaze vrátiť. Uvedené skutočnosti negatívne poznamenali môj vzťah s matkou, s čím som sa doposiaľ nevyrovnal.*

Po dvanástich rokoch prieťahov spôsobených porušovateľom môžem konštatovať, že z mojej strany je tu po toľkých rokoch právnej neistoty pocit nespravodlivosti a absolútnej bezmocnosti pri domáhaní sa svojho práva, preto žiadam priznanie finančného zadosťučinenia ako peňažnej protihodnoty nemožnosti nápravy porušenia môjho základného práva...“. Z uvedených dôvodov sťažovateľ navrhol, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk.

Keďže iba konštatovanie porušenia označeného základného práva nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa, ústavný súd uznal za odôvodnené priznať mu finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu považuje za primerané vo výške 100 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Úspešnému sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou. Advokátka vykonala tri úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, písomné podanie (sťažnosť) z 29. apríla 2005 a vyjadrenie z 15. augusta 2005. Odmena stanovená v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb je 2 501 Sk, t. j. 1/6 výpočtového základu 15 008 Sk, čo predstavuje spolu s režijným paušálom 150 Sk sumu 2 651 Sk. Odmena advokátke za poskytnuté právne

služby v konaní pred ústavným súdom predstavuje spolu sumu 7 953 Sk. Keďže si sťažovateľ uplatnil náhradu trov jeho právneho zastúpenia v sume 5 304 Sk, ústavný súd jeho požiadavke vyhovel a priznal mu náhradu v ním požadovanej výške. Z týchto dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2005